

POSTANOWIENIE

16 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 16 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z urzędu

z udziałem J.K.

o stwierdzenie zasadności przyjęcia do szpitala psychiatrycznego,

na skutek skargi kasacyjnej J.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 7 września 2023 r., XI 1Ca 197/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

2. przyznaje adwokat A.K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi J.K. w postępowaniu kasacyjnym kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług.

(M.M.)

UZASADNIENIE

Uczestnik J.K. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia z 7 września 2023 r. Sądu Okręgowego w Krakowie oddalające apelację uczestnika od postanowienia z 19 stycznia 2023 r. Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty

w Krakowie stwierdzającego zasadność przyjęcia uczestnika do szpitala psychiatrycznego w dniu 3 listopada 2022 r. pomimo braku jego zgody.

Skarżący wniósł o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej, gdyż jest ona oczywiście uzasadniona. Zdaniem skarżącego Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego poprzez oddalenie apelacji, pomimo że postanowienie Sądu pierwszej instancji rażąco narusza podstawowe prawa i wolności uczestnika i zostało wydane bez wnikliwego przeanalizowania czy zachodzą przesłanki do umieszczenia skarżącego w szpitalu psychiatrycznym bez jego zgody.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Skarga nie jest oczywiście uzasadniona. Powołując się na tą przesłankę (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), strona powinna przedstawić stosowną argumentację prawną zmierzającą do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia wskazanych

przez nią przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego wyroku oraz podstaw kasacyjnych (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11).

Skarżący wskazał, że Sądy obu instancji orzekające w niniejszej sprawie nie dysponowały opiniami, które z medycznego punktu widzenia pozwalałyby na ustalenie, czy skarżący z powodu swej choroby zagraża bezpośrednio życiu (zdrowiu) swojemu lub innych, a przy tak istotnych brakach w materiale dowodowym sprawy nie jest możliwe stwierdzenie, czy zaskarżone orzeczenie pozostaje w zgodzie z omawianymi przepisami ustawy.

Jednakże Sądy *meriti* oparły się na zebranych w sprawie materiale dowodowym m.in. dokumentacji medycznej (k. 15) i opinii sądowo-psychiatrycznej (k. 23), wraz z jej uzupełnieniem (k. 52), przewodniczący wysłuchał też uczestnika w szpitalu. Skarżący nie wykazał, że Sądy dopuściły się naruszenia zasad logicznego rozumowania czy też zasad doświadczenia życiowego przy ocenie materiału dowodowego.

Sądy ustaliły, że uczestnik od 21 roku życia leczy się psychiatrycznie z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej. Zachowanie uczestnika w okresie poprzedzającym przyjęcie do szpitala było niewątpliwie zdeterminowane występującą u niego chorobą psychiczną. Badanie przeprowadzone przez biegłego wskazało na utrzymywanie się jeszcze przez 11 dni po przyjęciu do szpitala objawów psychotycznych mogących zagrażać życiu i zdrowi zarówno uczestnika jak i innych ludzi z racji braku krytycznego wglądu pacjenta w przeżycia chorobowe i utrzymujące się pobudzenie psychoruchowe.

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje zatem o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa. Wobec powyższego

nie można uznać, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., uwzględniając wniosek pełnomocnika uczestnika ustanowionego z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

(M.M.)

(r.g.)